درخت تو گر بار دانش بگیرد به زیر آوری چرخ نیلوفری را

نمونه سوالات امتحانی دی ماه

آیا با بسته جهش کانون آشنا هستید؟

یکی از ابتکارات امسال کانون فرهنگی آموزش(قلم چی) بسته جهش می‌باشد که در ۳ حوزه ، فرایند آموزش شما را تکمیل خواهد کرد و باعث پیشرفت نمرات شما در مدرسه میشود.

✓ **آزمون های تشریحی کانون از دوم دبستان تا دوازدهم: با هدف تمرین بیشتر و بهبود نمرات در مدرسه و امتحانات نیمسال اول و دوم**

✓ **فیلم های آموزشی آفلاین پیشرفت: تدریس توسط مجرب ترین دبیران پرمخاطب کشور، منطبق بر برنامه آموزش و پرورش و کتاب درسی با هدف پیشرفت در مدرسه**

✓ **نرم افزار پلکان یادگیری: شامل آزمون‌های تستی و تشریحی در سطوح مقدماتی و پیشرفته، با امکان ساخت آزمون در هر سطح دشواری**

kanoonBook.ir

برای دریافت جایزه ویژه از کانون بوک و یا آشنایی بیشتر با بسته جهش کانون، عدد ۳۳ را به سر شماره ۹۰۰۰۸۴۵۱ ارسال کنید.

www.kanoon.ir

نام:	باسمه تعالی وزارت آموزش و پرورش اداره کل آموزش و پرورش استان خوزستان ادارهٔ سنجش آموزش و پرورش استان خوزستان مدیریت آموزش و پرورش شهرستان باغ‌ملک	تاریخ ارزشیابی:۱۴۰۴/۱۰/۳
نام خانوادگی:		مدت ارزشیابی:۸۰ دقیقه
نام پدر:		نام آموزشگاه: دبیرستان بسیج قلعه تل
شماره:		شماره صفحه:۵ صفحه

ردیف	سـؤالات ارزشیابی درس علوم و فنون ادبی / نوبت دی ماه / پایه‌ی دوازدهم/ در سال تحصیلی ۱۴۰۵-۱۴۰۴	بارم
	تاریـــخ ادبیّـــات و سبک شناسی (۴ نمره)	
۱	-پاسخ درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف)نثر فارسی دردورهٔ بیداری قید و بندهای نثر..... را کنار گذاشت.(ساده -مصنوع و فنی) ب) شعر از نظر شاعران دورهٔ بیداری، بیان هنرمندانهٔ ..... بود.(تخیلات ذهنی -واقعیات)	/۵
۲	-درسـتی یا نادرسـتی عبـارات زیر را مشخـص نمایید. الف) توجّه به قالب‌های مستزاد و چهارپاره زمینه را برای ظهور شعر نو فراهم کرد . درست☐ نادرست☐ ب) با روی کار آمدن سلسلهٔ قاجار، بازگشت از شیوه و الگوی گذشتگان در ادبیّات، پررونق شد.درست ☐ نادرست☐	/۵
۳	الف)بنیادی‌ترین تفکر و خواست مشروطه خواهان در شعر عصر بیداری کدام است؟ ۱) قانون☐ ۲) وطن☐ ۳) آزادی☐ ۴) توجه به مردم☐ ب)کدامیک از اشعار زیر از مفاهیم نو در ادبیّات بیداری محسوب نمی‌شود؟ ۱)جنگ ننگ است در شریعت من / جز پی پاس دین و حفظ وطن ☐ ۲) آن زمان که بنهادم سر به پای آزادی / دست خود ز جان شستم از برای آزادی☐ ۳)برکن ز بن این بنا که باید / از ریشه بنای ظلم برکند☐ ۴)داد به معشوقه به عاشق پیغام / که کند مادر تو با من جنگ☐	/۵
۴	-هر توضیح از گروه «الف» را به ادیب مربوط به آن در گروه«ب» وصل کنید. (یک مورد اضافی است.) **«گروه الف»** الف)او با تغییر سبک نگارش، تکلّف را در نثر دوره بیداری از بین برد. ب)عرصهٔ هنر وی تصنیف‌ها و ترانه‌های میهنی‌ای بود. پ)شعرهای ساده و طنزآمیز او در راه مبارزه با استبداد در روزنامهٔ نسیم شمال به چاپ می‌رسید. **«ب»** ۱-عارف قزوینی ۲- فرخی یزدی ۳-سید اشرف الدین گیلانی ۴-قائم مقام فراهانی	/۷۵
۵	هرکدام از عبارت‌های زیر مربوط به کدام یک از ویژگی‌های زبانی، ادبی و فکری شعر دورهٔ بیداری است؟ الف)شاعران دورهٔ بیداری نیازها و کاستی‌های محرومان را موضوع سخن خود قرار دادند و به دفاع از کارگران و ضعیفان پرداختند. ب)در این دوره دایرهٔ واژگانی گسترش یافت و بسیاری از واژه‌های نو و فرنگی وارد شعر شد.	/۵
	صفحهٔ ۱ از ۵	

www-karoom.ir

	تاریـــخ ادبیـــّات و سبـــک شناسی (٤نمره)	
٦	-جمله‌های نادرست را بیابید و درست آن‌ها را بنویسید. «در سال‌های اول مشروطه، روزنامه‌های پرشماری انتشار یافت. از مهم‌ترین روزنامه‌ها می توان «صوراسرافیل» با مدیریت ملک الشعرای بهار و « نسیم شمال» با مدیریت و نویسندگی سید اشرف الدین گیلانی را نام برد که مسائل سیاسی و اجتماعی و ... را با لحنی ملایم و غیرمستقیم بیان می‌کردند.»	/۵
۷	-با توجّه به وضعیت شعر در دورهٔ بیداری، چه ارتباطی بین عبارت‌های «زبان محاوره- آگاه‌سازی مردم» وجود دارد؟	/۵
۸	-درون مایهٔ مشترک سروده‌های زیر را بنویسید. الف) جنـــگ ننـــگ است در شریعـــــت من جز پـــــی پاس دین و حفظ وطـــــــن ب)گراین چنین به خاک وطن شب سحرکنم خاک وطن چو رفت، چه خاکی به سر کنم؟	/۲۵
	وزن شعـــــــــر(٦نمره)	
۹	- کدام وزن برای بیت زیر ترجیـــح دارد؟ «تا رفت مرا از نظر آن چشم جهان بین کس واقف ما نیست که از دیده چه‌ها رفت» الف) مفعولُ مفاعیلُ مفاعیلُ فعولن ب) مستفعلُ مستفعلُ مستفعلُ مستف	/۲۵
۱۰	-پایه‌های آوایی کدام‌یک از مصراع‌های زیر را می‌توان به دو صورت همسان و ناهمسان برش زد؟ صورت همسان آن را بنویسید. الف) دل نیست کبوتر که چو برخاست نشیند ب) بنمای رخ که باغ و گلستانم آرزوست	/۷۵
۱۱	-مصوت بلند«ی» در کدام واژهٔ بیت زیر همواره کوتاه است؟ «بیا عاشقی را رعایت کنیم ز یاران عاشق حکایت کنیم »	/۲۵
۱۲	-در کدامیک از ترکیبات زیر با توجّه به تقطیع داخل کمانک، اختیار شاعری صورت نگرفته است؟ الف) دل پاک (U-UU) ب) دل انگیز (U--U)	/۲۵
۱۳	- در کدام گزینه، امکان کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند وجود دارد؟ -الف) سوی خانه ☐ ب) دریای آبی ☐	/۲۵
۱٤	با توجّه به شعر زیر درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر را مشخص کنید. « پیش کمان ابرویش لابه همی‌کنم ولی گوش کشیده است از آن گوش به من نمی‌کند » الف) وزن این بیت ناهمسان است. ب)پایه‌های آوایی این بیت را نمی‌توان به دو صورت برش داد. ج) مصوت بلند در واژهٔ «ابرویش» را می‌توان کوتاه تلفظ کرد.	/۷۵
	صفحهٔ ۲از ۵	

www-kanoon-ir

	وزن شعـــــــر(٦نمره)	
۱۵	**-وزن واژهٔ سومین پایهٔ آوایی مصرع « لبخند تو خلاصهٔ خوبی‌هاست» را بنویسید.**	**/۲۵**
۱۶	**-با توجّه به تقطیع زیردر هجاهای دهم بیت، کدام اختیار باید اعمال شود؟ (دلیل خود را ذکر کنید.)** **« گر از این منزل ویران به سوی خانه روم / دگر آن جا که روم عاقل و فرزانه روم»** گَ رَ زین مَن / زِ لِ وی ران / بِ سو یِ خا / نِ رَ وَم دِ گَ ران جا / کِ رَ وَم عا / قِ لُ فَر زا / نِ رَ وَم	**۱**
۱۷	**-با توجّه به بیت« نبینی باغبان چون گل بکارد/ چه مایه غم خورد تا گل برآرد » پاسخ دهید.** **الف) پایه‌های آوایی مصراع اول را در جدول قرار دهید.** **ب) نشانه‌های هجایی اولین و آخرین پایهٔ آوایی را در جدول بنویسید.** **ج) وزن بیت را بنویسید.** **د)مشخص کنید کدام اختیارات زبانی در بیت وجود دارد؟**	**/۷۵** **/۵** **/۵** **/۵**
	زیبایـــــــی‌شناســـــی(٦نمره)	
۱۸	**-آرایهٔ به کار رفته در بیت را از داخل کمانک انتخاب نمایید.** **الف)«فریاد که در رهگذر آدم خاکی / بس دانه فشاندند و بسی دام تنیدند»(تناسب_تضمین_متناقض‌نما)** **ب) گر ندیدی قبض‌و بسط عشق را در یک بساط/ گریهٔ مینا نگر خندیدن ساغر ببین (تناقض_ تضاد_ تلمیح)**	**/۵**
۱۹	**-ضرب المثل « زبان سرخ سر سبز می‌دهد بر باد» با تلمیح در کدام بیت ارتباط ندارد؟** **الف) گفت آن یار کز او گشت سر دار بلند / جرمش این بود که اسرار هویدا می‌کرد** **ب) یا رب این آتش که بر جان من است / سرد کن زان‌سان که کردی بر خلیل**	**/۲۵**
۲۰	**-در کدام بیت هر سه آرایهٔ تناسب، تلمیح و تضمین وجود دارد؟** **الف)«مکـــن گریه بر گـــور مقتول دوست قـل الحَمـــــدلله که مقبـــــول اوســـت»** **ب)«ایوب با چندین بلا کاندر بلا شد مبتلا پیوسته این بودش دعا «الصبرُ مفتاحُ الفرج»**	**/۲۵**
۲۱	**-در کدام بیت شاعر با تعامل واژه‌ها، یک مفهوم بلند را در سخنی کوتاه جای داده‌است؟** **الف)«بیستون کندن فرهاد نه کاری است شگرف شور شیرین به سر هر که فتد کوهکن است»** **ب)«خیز تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم کز نسیمش « بوی جوی مولیان آید همی»**	**/۲۵**
۲۲	**-در کدام بیت زیر، هر دو آرایهٔ تناقض و تضمین وجود دارد؟** **الف) «من از آن روز که در بند توام آزادم پادشاهم که به دست تو اسیر افتادم »** **ب) حافظ از جور تو حاشا که بگرداند روی من از آن روز که در بند توام آزادم»**	**/۲۵**
	صفحهٔ ۳ از ۵	

www.kanoon.ir

	زیبایـــــــی شناســـــی (٦نمره)	
۲۳	**-با کمک خلاقیت خود و رعایت وزن شعر، واژه‌ای دیگر به جای «لف ۲» قرار دهید؟** **« دل و کشورت جمع و معمور باد»**	**/۵**
۲٤	**-برای ترکیبات زیر واژه‌ای مناسب قرار دهید تا آرایهٔ تناقض به وجود آید؟** **الف) فریاد ..... ب) یقین .....**	**/۵**
۲۵	**- کلمات مشخص شده، کدام آرایه‌ها را به وجود آورده‌اند؟** **الف) در نیابد حال پخته هیچ خام پس سخن کوتاه باید؛ والسّـلام** **ب)نینی باغبان چون گل بکـــارد چه مایه غم خورد تا گل برآرد؟**	**/۵**
۲٦	**-با توجّه به عبارت « دو کس دشمن ملک و دین‌اند: پادشاه بی‌حلم و زاهد بی‌علم.» به پرسش‌ها پاسخ دهید.** **الف) « لف۱» و « نشر۲ » را مشخص نمایید.** **ب) نوع «لف و نشر » را بنویسید.**	**/۷۵**
۲۷	**-در کدام بیت زیر تلمیح به کار نرفته است؟ دلیل خود را ذکر کنید.** **الف) مجنون که به دیوانه‌گری شهره‌ی شهر است در دشت جنون همسفر عاقل ما بود** **ب) مجنـــون چو حدیـــث عشـــــق بشـــــنید اوّل بگـــریســـــت پس بخنـــدید**	**/۷۵**
۲۸	**- نمونه‌های زیر را از نظر آرایه‌های تلمیح و تضمین و تضاد را بررسی نمایید.** **الف) آتش آن نیست که از شعلهٔ او خندد شمع آتش آن است که در خرمن پروانه زدند** **ب)با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت** **الف)بیداری زمان را با من بخوان به فریاد / ور مرد خواب و خفتی/ «رو سر بنه به بالین تنها مرا رها کن»**	**۱/۵**
	تحلیـــل نظـــــم و نثـــــر(٤نمره)	
۲۹	**-با توجّه به سروده‌ی زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید.** **از مُلک ادب حکم گزاران همه رفتند شو بار سفر بند که یاران همه رفتند** **داغ است دل لاله و نیلی است بر سرو کز باغ جهان لاله عذاران همه رفتند** **افسوس که افسانه سرایان همه خفتند انده که اندوه گســـاران همـــه رفتند** **یک مرغ گرفتار در این گلشـــن ویران تنها به قفس ماند هزاران همه رفتند** **الف) سراینده‌ی این شعر جز کدام گروه شاعران دورهٔ بیداری است؟** **ب) درون مایهٔ این سروده چیست؟** **ج) در بیت دوم کدام آرایهٔ بدیع معنایی، زیبایی آفرینی کرده است؟** **د)یک ویژگی زبانی این سروده را بنویسید.**	**/۲۵** **/۲۵** **/۲۵** **/۲۵**
	صفحهٔ ٤ از ۵	

www.kanoon.ir

	تحلیل نظـــــم و نثـــر(۴نمره)	
۳۰	**-با توجّه به دو سروده‌ی زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید.** **الف) آن زمان که بنهادم سر به پای آزادی — دست خود ز جان شستم از برای آزادی** **تا مگـــــر به دست آرم دامـــن وصالش را — مـــی‌دوم به پای ســـــر در قفای آزادی** **در محیط طوفان‌زا ماهرانه در جنگ است — ناخـــــدای استبداد با خـــــدای آزادی** **ب) نالهٔ مرغ اسیر این همه بهر وطن است — مسلک مرغ گرفتار قفس همچو من است** **فکری ای هم وطنان در ره آزادی خویش — بنمایید که هر کس نکند همچومن است** **خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد — زاشک ویران کنش آن خانه که بیت الحزن است** **الف) شاخصهٔ اصلی زبانی دو سرودهٔ چیست؟** **ب) درون مایهٔ مشترک دو سروده را بنویسید.** **ج)یک آرایهٔ مشترک در بیت های آغازین دو سروده بنویسید.** **د) در کدام سروده تلمیح وجود دارد؟**	**/۲۵** **/۲۵** **/۲۵** **/۲۵**
۳۱	**-با توجّه به متن پاسخ دهید.** **« باری، چه دردسر بدهم؟ آن‌قدر گفت و گفت و گفت تا ما را به این کار واداشت. حالا که می‌بینند آن روی کار بالاست، دست و پایش را گم کرده، تمام آن حرف‌ها یادش رفته. تا یک فرّاش قرمزپوش می‌بیند، دلش می‌تپد. تا به یک ژاندارم چشمش می‌افتد، رنگش می‌پرد. هی می‌گوید: امان از همنشین بد».** **الف) یک واژه غیر فارسی در این متن مشخص کنید.** **ب) این متن جز کدام شاخهٔ نثر دورهٔ بیداری است؟** **ج)ویژگی زبانی این متن چیست؟** **د)قسمت مشخص دارای کدام آرایه است؟**	**/۲۵** **/۲۵** **/۲۵** **/۲۵**
۳۲	**دو متن زیر را بخوانید و به پرسش‌ها پاسخ دهید.** **۱) « مخدوم مهربان من، از آن زمان که رشتهٔ مراودت حضوری گسسته و شیشهٔ شکیبایی از سنگ تفرقه و دوری شکسته، اکنون مدت دو سال افزون است که نه از آن طرف بریدی و سلامی و نه از این جانب قاصدی و پیامی»** **۲) «فراش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترد و دایهٔ ابر بهار را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بپرورد. درختان را به خلعت نوروز قبای سبز ورق در بر گرفته و اطفال شاخ را به قدوم موسم ربیع کلاه شکوفه بر سر نهاده.»** **الف) از لحاظ ادبی آرایه های مشترک دو متن را بنویسد.** **ب) کدام متن، از دیگری تأثیر پذیرفته است ؟** **ج) نویسنده متن «الف» چه تاثیری در تغییر سبک نثر دوره‌ی بیداری داشته است؟**	**/۵** **/۲۵** **/۲۵**
	صفحهٔ ۵ از ۵	

خداوند روشنی بخشد!

www-kanoon.ir

به نام خداوند جان و خرد

ردیف	پاسخنامهٔ درس علوم و فنون ادبی (۳) / شهرستان باغملک / دی ماه۱۴۰۴-۱۴۰۳	بارم
	تاریخ ادبیات و سبک شناسی	
۱	-الف) مصنوع و فنی (۲۵/) ب) واقعیات (۲۵/)	/۵
۲	-الف) درست (۲۵/) ب) نادرست(۲۵/)	/۵
۳	الف) ۱ (قانون) (۲۵/) ب) ٤ (داد معشوقه به عاشق پیغام ...) (۲۵/)	/۵
٤	الف) ٤ (قائم مقام فراهانی) ب) ۱ (عارف قزوینی) پ) ۳ (سید اشرف الدین گیلانی)	/۷۵
۵	الف) قلمرو فکری (۲۵/) ب) قلمرو زبانی (۲۵/)	/۵
٦	با مدیریت میرزا جهانگیرخان صور اسرافیل (۲۵/) با لحنی انتقادی و طنزآمیز (۲۵/)	/۵
۷	شاعران برای آگاه سازی مردم (۲۵/) شعر را محاوره‌ای بیان می‌کردند(۲۵/)	/۵
۸	وطن خواهی (۲۵/)	/۲۵
	وزن شعـــــر (٦نمره)	
۹	گزینهٔ «ب» (۲۵/) وزن همسان (مستفعل مستفعل مستفعل مستف) (۵)	/۷۵
۱۰	-الف) (۲۵/)	/۲۵
۱۱	بیا (۲۵/)	/۲۵
۱۲	الف (۲۵/)	/۲۵
۱۳	الف) (۲۵/)	/۲۵
۱٤	الف) نادرست (۲۵/) ب) درست(۲۵/) ج) درست (۲۵/)	/۷۵
۱۵	مفاعیلن یا مفعولن (۲۵/)	/۲۵
۱٦	اختیار کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند «و» (۵/) به دلیل هماهنگی در وزن (۵/)	۱
۱۷	الف)	/۷۵

پایه های آوایی	نَ بی نی با	غِ بان چُن گل	بِ کا رد
نشانه‌های هجایی	U - - -		U- -

/۵

ج)

/۵

مفاعیلن مفاعیلن مفاعی (فعولن) (۵/)

/۵

www-kanoon-ir

	د) بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه پایان کلمه در هجای سوم (۲۵/) حذف همزه در هجای دهم (۲۵/)	
	زیبایـــــی شناسـی	
۱۸	الف) تناسب (۲۵/) ب) تضاد (۲۵/)	/۵
۱۹	گزینهٔ «ب» (۲۵/)	/۲۵
۲۰	گزینهٔ «ب» (۲۵/)	/۲۵
۲۱	گزینهٔ الف (۲۵/)	/۲۵
۲۲	گزینهٔ ب (۲۵/)	/۲۵
۲۳	طبق خلاقیت و ذوق و آموخته‌های دانش آموز	/۵
۲٤	طبق آموخته‌ها و خلاقیت دانش آموز	/۵
۲۵	الف) تضاد (۲۵/) ب) تناسب(۲۵/)	/۵
۲٦	لف ۱: دشمن ملک (۲۵/) زاهد بی علم : نشر۲ (۲۵/) لف و نشر مرتب (۲۵/)	/۷۵
۲۷	گزینهٔ «ب» (۲۵/) چرا که خود داستان مجنون را بیان می‌کند. (۵/)	/۷۵
۲۸	الف) نیست و است(۲۵/) تضاد (۲۵/) ب) تلمیح (۲۵/) به داستان جمشید، پادشاه افسانه‌ای ایرانی (۲۵/) ج)تضمین(۲۵/) شاعر از شعر مولانا تضمین کرده است.(۲۵/)	۱/۵
	تحلـــیل نظـــم نثـــر	
۲۹	الف) شاعران سنت گرا (۲۵/) ب) بیان اوضاع سیاسی و اجتماعی – فراق یاران – احساس ناراحتی و اندوه از اوضاع کشور (ذکر یک مورد کافی است .)(۲۵/) ج) تناسب (۲۵/) د)سادگی و کوتاهی جملات – استفاده از واژگان عربی و...(یک مورد کافی است.)(۲۵/)	۱
۳۰	الف) سادگی و روانی کلام (۲۵/) ب)آزادی _ وطن (یک مورد کافی است.) ۲۵/ ج) تناسب (۲۵/) د) در سروده‌ی «ب» (۲۵/)	۱

www-kanoon-ir

۳۱	الف) شاخهٔ طنز سیاسی و اجتماعی (۲۵/) ب) ژاندارم(۲۵/) ج) سادگی کلام / به کارگیری زبان محاوره (یک مورد کافی ست .) ۲۵/ د) کنایه ۲۵/	۱
۳۲	الف) تشبیه یا(اضافهٔ تشبیهی) (۲۵/) و سجع (۲۵/) ب)نویسنده متن «الف»، قائم مقام فراهانی از کتاب گلستان سعدی تاثیر پذیرفته است.(۲۵/) ج) نویسندهٔ متن «الف» قائم مقام فراهانی است که نثر را به سمت سادگی برد.(۲۵/)	۵/ ۲۵/ ۲۵/

خداوند روشنی بخشد!